

25.5.2021

Savonlinnan kaupunki / Rakennus- ja ympäristölautakunta

Olavinkatu 27
57130 Savonlinna**Lausunto Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojelumääräyksistä**

Yleistä: Savonlinnan kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta on päättänyt 24.3.2021 § 59 lähettää lausunnon ja mielipiteen esittämistä varten luonnoksen Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojelumääräysten päivittämisestä.

Lausuntoa ja mielipiteiden esittämistä varten on toimitettu Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojelumääräykset, ympäristönsuojelumääräysten perustelut ja sovelletut oikeusohjeet ja rakennus- ja ympäristölautakunnan päätös § 59.

Terveysvalvonta on ollut mukana eri asiakohtien osalta palaverissa ympäristönsuojelumääräysten valmisteluvaiheessa.

Lausunto: Terveystieteiden tutkimuskeskus antaa Savonlinnan kaupungin ympäristönsuojelumääräyksistä seuraavan lausunnon:

Pohjaveden ja vesistöjen suojeleminen
Pohjaveden ja vesistöjen suojelemiseen on olemassa ja on tehty monia eri suojeleohjelmia ja -suunnitelmia. Ohjelmiin ja suunnitelmiin ollaan sitouduttu teoriatasolla, mutta kun kyseessä on konkreettiset toimenpiteet alueemme pohjavesien ja vesistöjen suojelemiseen, ei ohjelmien ja suunnitelmien toimenpiteet ja kunnissa tehdyt päätökset tule toisiaan. Pohjavesien ja vesistöjen suojelutyö on pitkäjänteistä työtä ja niihin vaikuttavissa päätöksissä pitää olla valmiutta katsoa pitkälle tulevaisuuteen ja siihen, että nykyisillä toimilla ja päätöksenteolla on vastuu ja kantokyky suojella alueemme puhtaat pohjavedet ja vesistöt tuleville sukupolville.

Edellisen johdosta ympäristönsuojelumääräysten lievennykset jätevesien käsittelyyn verrattuna edellisiin ympäristönsuojelumääräyksiin, eivät ole perusteltuja. Jätevedet joutuessaan pohjavesiin aiheuttavat aina pohjaveden saastumisen. Tämä tulee ennalta ehkäistä aina, kun siihen on mahdollisuus.

Yhteiskunnan vedenhankintaan merkittävien pohjavesialueiden läheisyyteen sijoitettavia toimintoja tulee voida jatkossa rajoittaa lainsäädännöllä tehokkaammin. Pohjavesialueilla olevien toimintojen vaikutusten seuraamista pohjaveden laatuun tulee tehostaa ja lisätä.

25.5.2021

Toimialueemme vedenhankintaan käytettävien ja hyödynnettävien pohjavesialueiden määrä on vähäinen. Tästä johtuen vedenhankintaan soveltuvien pohjavesialueiden suojeleminen alueellamme on ensiarvoisen tärkeää. Savonlinna käyttää raakavedenä Haapaveden pintavettä, joten myös alueen pintaveden laadun turvaamisen toimenpiteet tulee huomioida velvoittavina. Sekä vedenhankintaan soveltuvien pohjavesialueiden että talousveden valmistukseen käytettävän pintaveden ja vesistöjen suojeleminen tulee huomioida myös kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä. Suojelutoimenpiteiden tulisi ohjata päätöksentekoa velvoittavana.

Terveysvalvonnan toimialueen haja-asutusalueella kiinteistökohtaisten talousvesikajojen määrä on merkittävä. Haja-asutusalueen asukkaille, talousvettä toiminnassa käyttäville yrityksille sekä elintarvikealan toimijoille tarvitaan jatkossakin hyvälaatuista pohjavettä. Kaikilla alueilla ei ole mahdollisuutta järjestettyyn vesihuoltoon. Tästä johtuen kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien toimivuus, ylläpito ja seuranta on ensiarvoisen tärkeää. Haja-asutusalueen kiinteistökohtaisten kaivojen turvaaminen tulee varmistaa. Ympäristönsuojelumääräyksillä tulee varmistaa pohjaveden pilaamiskielto myös haja-asutusalueella olevien kiinteistökohtaisten vedenhankintaan käytettävien vedenottamoiden osalta. Ympäristönsuojelumääräyksissä tulee huomioida riittävät suojaetäisyydet niiden toimintojen osalta, mitkä ympäristönsuojeluviranomaisen lainsäädännön mukaan on mahdollisuus huomioida.

Sekä pinta- että pohjavesien suojelussa keskeisiä toimenpiteitä vesien laadun parantamiseksi liittyy mm. maa- ja metsätaloudesta (lannoitukset, torjunta-aineet, ravinteet, yms.), teollisuudesta ja haja- ja pistekuormituksesta (esim. jätevedenpuhdistamot, kiinteistökohtaiset järjestelmät) tulevien päästöjen vielä tehokkaampaan ja parempaan hallintaan. Esimerkiksi maatalouden koko toiminta-alueen vesiensuojelutoimille tulee olla velvoittavia toimenpiteitä pohja- tai pintaveden laadun seurantaan niissä tapauksissa, kun toiminnasta voi aiheutua riskiä alueen talousvedelle ja/tai uimavesille. Myös luvanvaraisten toimintojen osalta tulee lupakäsittelyn jälkeen toiminnan valvonnalla varmistaa lupamääräysten noudattaminen. Haja-asutusalueen vesihuollon kehitystarpeita ajatellen haitta-aineiden kulkeutuminen pohjavesiin tulee estää ja entistä enemmän tulee velvoittaa säännöllistä laadun seurantaa.

6 § pohjavesialueilla (vedenhankintaan soveltuvat pohjavesiluokat 1 ja 2), talousjätevesien imeyttäminen tulisi olla pääsääntöisesti kiellettyä

7 § Suojaetäisyydet

- Vähimmäissuojaetäisyyksiä on muutettu verrattuna voimassa oleviin ympäristönsuojelumääräyksiin. Mihin tutkimukseen perustuu vähimmäissuojaetäisyyden muutokset (lievennykset). Esim. suojakerros maasuodatuskentässä muutos 0,5 m - 0,25 m ja imeytyskentässä/imeytyskaivossa 1,5 m - 1,0 m? Vesikäymälän jätevesien vähimmäissuojaetäisyyttä on myös muutettu 100-150 metriin aiemmasta 100-200 m.
- Määräyksistä puuttuu umpisäiliön ja talousvesikaivon välinen suojaetäisyysvaatimus

25.5.2021

13 § Ajoneuvojen, veneiden, koneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu on kielletty yleisellä katu- ja tiealueilla, parkkipaikoilla sekä muilla yleisessä käytössä olevilla alueilla ja ranta-alueilla. Määräykseen voisi lisätä yleiset uimarannat.

14 § Mattojen, tekstiilien ja muiden vastaavien tekstiilien pesuvesien aiheuttaman pilaantumisen ehkäisemiseksi:

- Pesuvedet eivät saa joutua suoraan tai hulevesiviemärin kautta vesistöön. Lisäys: Pesuvesiä ei saa johtaa yleisen uimarannan alueelle.

21 § Kiinteistökohtainen käymäläjätteen kompostoinnin kieltäminen taajaan asutulla alueella on perusteltua siitä aiheutuvien haju- ja haittaeläinhaittojen takia.

23 § Kuolleiden eläinten hautaaminen ja vainajien tuhkan sijoittaminen

- Kuolleiden eläinten (lemmikkieläimet ja luonnonvaraiset eläimet) hävittämistä säädelään ns. sivutuoteasetuksessa (Laki eläimistä saatavista sivutuotteista 517/2015, esim. § 24 ja § 28) ja Eu-lainsäädännössä: <https://www.ruokavirasto.fi/yritykset/elainala/elaimista-saatavat-sivutuotteet/sivutuotelain-saadanto/>

29 § Ilmoitusvelvollisuus erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta toiminnasta

- Ympäristömelu on yksi suurimmista terveyshaittaa aiheuttavista tekijöistä globaalisti. Ympäristölle melua aiheuttavien toimintojen vaatimusten lieventäminen ympäristönsuojelumääräyksillä ei ole terveydensuojeluviranomaisen mielestä perusteltua. Lievennykset meluilmoitusten tekemiseen esim. maa-ainesten käsittelyyn (louhinta, poraus, piikkaus, kuormaus) voi johtaa siihen, että viranomaisen velvoitteet ympäristöhaittojen ehkäisemiseen meluntorjunnan osalta heikkenevät merkittävästi. Ilmoituksen käsittelyn yhteydessä viranomaisella on mahdollisuus antaa ohjeita ja neuvontaa meluhaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Lisäksi viiden työpäivän mahdollisuus voi johtaa tilanteeseen, jossa toimintaa tehdään eri alueilla maksimissaan viisi työpäivää ja siirrytään seuraavaan paikkaan ja palataan takaisin. Ympäristömelusta aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi erittäin äänekäistä toiminnoista tulisi tehdä ympäristöviranomaiselle jatkossakin ilmoitus. Mikäli ympäristönsuojelumääräykseen jätetään viiden työpäivän huojennus, tulee aikaa tarkentaa esimerkiksi siten, että ilman ilmoitusta toimintaa voidaan tehdä *enintään viiden työpäivän ajan vuodessa*.

Kemikaalien käsittelyä ja varastointia, jätehuoltoa, ilmansuojelua ja pölyntorjuntaa koskevat ympäristönsuojelumääräykset ovat perusteltuja eikä terveydensuojeluviranomaisen valvottavan lainsäädännön perusteella ole tarvetta esittää muutoksia niiltä osin.

Terveysvalvonnan yhtenä tehtävänä on edistää ja valvoa alueellaan terveydensuojelua siten, että turvataan terveellinen elinympäristö. Tarkoituksena on, että kuntalaisilla ja eri viranomaisilla olisi käytettävissään riittävästi tietoa elinympäristön tilasta ja

25.5.2021

siinä tapahtuvista muutoksista sekä niiden terveydellisistä vaikutuksista. Vesiensuojeluun liittyvät paikalliset ympäristöterveysriskit tulee tunnistaa ja niille vähentämiselle tulee asettaa tavoitteet. Tämä toteutuu mm. eri viranomaisten välisenä yhteistyönä ja tästä johtuen jokaisen viranomaisen tulee tunnistaa oman lainsäädännön velvollisuudet ja mahdollisuudet ennaltaehkäistä syntyviä terveys- ja ympäristöhaittoja.

Alueen pohjavesien laadun ja vesistöjen puhtauden turvaaminen on yksi alueemme tärkein asia asukkaille, tuleville sukupolville, yrityksille, loma-asukkaille ja alueella vieraileville.

Ympäristönsuojelumääräys-luonnoksessa ei ole ristiriitaa Itä-Savon sairaanhoitopiirin ky. /Ympäristöterveydenhuollon terveydensuojelujärjestyksen kanssa.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO / TERVEYSVALVONTA

Tiina Munck
terveystarkastaja